

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36002220	CEIP Cabada Vázquez	A Estrada	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación primaria	Matemáticas	1º Pri.	5	175

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	4
3.1. Relación de unidades didácticas	5
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	5
4.1. Concrecións metodolóxicas	20
4.2. Materiais e recursos didácticos	21
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	22
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	22
6. Medidas de atención á diversidade	23
7.1. Concreción dos elementos transversais	24
7.2. Actividades complementarias	24
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	25
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	26
9. Outros apartados	26

1. Introducción

Esta PD está pensada para a área de Matemáticas do 1º nivel de Educación Primaria do CEIP Cabada Vázquez e ten como referencia o currículo que establece o Decreto 155/2022 do 15 de setembro, polo que se establecen a ordenación e o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia, na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, recentemente modificada pola Lei orgánica 3/2020, do 9 de decembro.

Con este documento preténdese mellorar a calidade do ensino do noso alumnado e ter unha referencia cara onde queremos camiñar, que dependerá, por suposto, das intencións das persoas implicadas (profesorado, alumnado, familias, comunidade educativa en xeral), dos recursos cos que contamos e das circunstancias para o seu desenvolvemento.

Para a elaboración das unidades didácticas que desenvolverá a programación tívose como referencia un currículo que ten como obxectivo o desenvolvemento das competencias clave e o traballo de elementos transversais mediante a realización de proxectos significativos para o alumnado.

CONTEXTUALIZACIÓN:

Outro aspecto que foi tido en conta á hora de deseñar a presente programación foi o centro no que se ía implementar: as características do mesmo, as do seu alumnado e o seu entorno. Esta programación didáctica está pensada para ser levada á práctica nun CEIP situado no rural.

O noso centro está situado nas aforas da parroquia de Codeseda, unha zona rural a 9 km da vila da Estrada, concello ao que pertence, na provincia de Pontevedra.

A contorna na que se atopa pode definirse como fundido no medio natural, pois arredor das nosas instalacións só hai montes cheos de árbores e campos de traballo. Pola parte dianteira e principal de entrada e saída, cruza unha estrada secundaria pola que acceden os autobuses que transportan o noso alumnado, un total de 78 rapaces e rapazas de Infantil e Primaria. Conta con 7 unidades e 9 niveis educativos, integrados en 6 aulas diferentes, obrigando, polo número reducido de alumnos/as, a xuntar niveis nalgúns casos.

Consideramos moi positivo o enclave no que se atopa, xa que permítenos facer da nosa escola, unha escola viva, aberta ao entorno local e permanentemente interrelacionada co seu territorio físico (social, natural e cultural), sociocultural (a escola, a familia, o local, o concello), pero tamén é do noso interese, irnos introducindo no territorio máis alonxado, no global, a través das tecnoloxías dixitais.

As instalacións coas que contamos son bastante antigas, aínda que recentemente cambiáronse os teitos e os ventanais, esperando así que mellore o ambiente de traballo.

Contamos cun patio de recreo moi amplo que desde hai uns cursos está comezando un proceso de cambio para poder mellorar a súa calidade como espazo lúdico, pedagóxico e promotor da saúde no noso alumnado. Tamén contamos cun horto escolar que continúa o seu labor desde hai oito cursos.

Temos a sorte de dispoñer dunha cociña e dun comedor de xestión directa, dos que fan uso todo o alumnado.

Adecuouse o patio cuberto como aula de usos múltiples, onde podemos realizar diariamente as actividades de psicomotricidade,

Tamén se realizaron melloras na biblioteca escolar e creouse un espazo propio para a radio escolar e outro para levar a cabo actividades de cociña. Todas estas accións foron encamiñadas a facilitar os cambios metodolóxicos que estamos levando adiante.

Este ano académico o alumnado de 1º EP non comparte aula co alumnado de 2º, e cabe dicir que conta cunha aula ampla, que permitiu crear nela distintos espazos de traballo.

CARACTERÍSTICAS DO ALUMNADO

O grupo de 1º de educación primaria está formado por un total de 9 alumnas/os, das cales 5 son nenas e 4 nenos. Este alumnado curso neste mesmo centro a Educación Infantil, salvo un neno deste grupo que vén doutro centro.

Como sucede na sociedade, esta aula tamén é heteroxénea e diversa, con distintos ritmos de aprendizaxe, mais non presentan grandes dificultades nun primeiro momento. Mais están nunha fase clave de inicio á lectoescritura, entre outros retos e cambios que se lle presentan nesta nova etapa. Polo que todos estes aspectos serán tidos en conta á hora de desenvolver a metodoloxía e o ritmo da aula.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Interpretar situacións da vida cotiá proporcionando unha representación matemática destas mediante conceptos, ferramentas e estratexias, para analizar a información máis relevante.			1-2-4	2	5		1-3	4
OBX2 - Resolver situacións problematizadas, aplicando diferentes técnicas, estratexias e formas de razoamento, para explorar distintas maneiras de proceder, obter solucións e asegurar a súa validez desde un punto de vista formal e en relación co contexto exposto.			1-2		4-5		3	
OBX3 - Explorar, formular e comprobar conxecturas sinxelas ou formular problemas de tipo matemático en situacións baseadas na vida cotiá, de forma guiada, recoñecendo o valor do razoamento e a argumentación, para contrastar a súa validez, adquirir e integrar novo coñecemento.	1		1-2	1-3-5			3	
OBX4 - Utilizar o pensamento computacional, organizando datos, descompoñendo en partes, recoñecendo patróns, xeneralizando e interpretando, modificando e creando algoritmos de forma guiada, para modelizar e automatizar situacións da vida cotiá.			1-2-3	1-3-5			3	
OBX5 - Recoñecer e utilizar conexións entre as diferentes ideas matemáticas, así como identificar as matemáticas noutras áreas ou na vida cotiá, interrelacionando conceptos e procedementos, para interpretar situacións e contextos diversos.			1-3	3-5		4		1
OBX6 - Comunicar e representar, de forma individual e colectiva, conceptos, procedementos e resultados matemáticos, utilizando a linguaxe oral, escrito, gráfico, multimodal e a terminoloxía matemática apropiados, para dar significado e permanencia ás ideas matemáticas.	1-3		2-4	1-5			3	4
OBX7 - Desenvolver destrezas persoais que axuden a identificar e xestionar emocións ao enfrontarse a retos matemáticos, fomentando a confianza nas propias posibilidades, aceptando o erro como parte do proceso de aprendizaxe e adaptándose ás situacións de incerteza, para mellorar a perseveranza e gozar na aprendizaxe das matemáticas.			5		1-4-5		2-3	

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX8 - Desenvolver destrezas sociais, recoñecendo e respectando as emocións, as experiencias das e dos demais e o valor da diversidade, participando activamente en equipos de traballo heteroxéneos, mixtos e diversos con roles asignados, para construír unha identidade positiva como estudante de matemáticas, fomentar o benestar persoal e crear relacións saudables.	5	3	3		1-3	2-3		

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	NUMERACIÓN E CÁLCULO	Nesta unidade didáctica traballaremos os números e o cálculo a través de diversas actividades durante todo o curso. Ademais, mensualmente, rexistraremos en gráficos de barras o tempo atmosférico.	50	105	X	X	X
2	FACEMOS PLANOS E CONSTRUIMOS	Nesta unidade didáctica traballaremos a formación de figuras planas, a súa composición e descomposición. A elaboración de simetrías, os tipos de liñas, así como a elaboración de esbozos de itinerarios sinxelos. E a introdución á probabilidade e estatística.	20	29	X		
3	VOU AO MERCADO	Nesta unidade didáctica traballaremos o sistema monetario, o valor e equivalencias, así como o manexo dos prezos. E unidades, como a de quilo, medio quilo e cuarto de quilo.	20	23		X	
4	CANTA AUGA HAI?	Nesta unidade didáctica o alumnado se familiarizará coas unidades de capacidade: litro, medio litro e cuarto de litro.	10	18			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	NUMERACIÓN E CÁLCULO	105

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Participar respectuosamente no traballo en equipo, establecendo relacións saudables baseadas no respecto, a igualdade e a resolución pacífica de conflitos.	CA1.1 - Participar respectuosamente no traballo en equipo, establecendo relacións saudables baseadas no respecto, a igualdade e a resolución pacífica de conflitos.		
CA1.2 - Comprender as preguntas expostas a través de diferentes estratexias ou ferramentas, recoñecendo a información contida en problemas da vida cotiá.	CA1.2 - Comprender parte das preguntas expostas a través de diferentes estratexias ou ferramentas, recoñecendo a información contida en problemas da vida cotiá.		
CA1.3 - Proporcionar exemplos de representacións de situacións problematizadas sinxelas con recursos manipulativos e gráficos que axuden na resolución dun problema da vida cotiá.	CA1.3 - Proporcionar con axuda exemplos de representacións de situacións problematizadas sinxelas con recursos manipulativos e gráficos que axuden na resolución dun problema da vida cotiá.		
CA1.4 - Empregar algunhas estratexias adecuadas na resolución de problemas.	CA1.4 - Empregar con axuda algunhas estratexias adecuadas na resolución de problemas.		
CA1.5 - Obter posibles solucións a problemas, de forma guiada, aplicando estratexias básicas de resolución.	CA1.5 - Obter algunha solución a problemas, de forma guiada, aplicando algunha estratexia básica de resolución.		
CA1.6 - Realizar conxecturas matemáticas sinxelas investigando patróns, propiedades e relacións de forma guiada.	CA1.6 - Realizar con axuda conxecturas matemáticas sinxelas investigando patróns, propiedades e relacións de forma guiada.		
CA1.7 - Recoñecer as matemáticas presentes na vida cotiá e noutras áreas, establecendo conexións sinxelas entre elas.	CA1.7 - Recoñecer as matemáticas presentes na vida cotiá e noutras áreas, establecendo conexións sinxelas entre elas.	TI	100
CA1.8 - Explicar ideas e procesos matemáticos sinxelos, os pasos seguidos na resolución dun problema ou os resultados matemáticos de forma verbal ou gráfica.	CA1.8 - Explicar os pasos seguidos na resolución dun problema e os resultados matemáticos de forma verbal ou gráfica.		
CA2.7 - Recoñecer linguaxe matemática sinxela presente na vida cotiá, adquirindo un vocabulario específico básico.	CA2.7 - Adquirir parte do vocabulario específico básico da linguaxe matemática.		
CA4.1 - Recoñecer as emocións básicas propias ao abordar novos retos matemáticos, pedindo axuda só cando sexa necesario.	CA4.1 - Recoñecer as emocións básicas propias ao abordar novos retos matemáticos, pedindo axuda só cando sexa necesario.		
CA4.2 - Proporcionar exemplos de representacións de situacións problematizadas sinxelas con recursos manipulativos e gráficos que axuden na resolución dun problema da vida cotiá.	CA4.2 - Proporcionar con axuda exemplos de representacións de situacións problematizadas sinxelas con recursos manipulativos e gráficos que axuden na resolución dun problema da vida cotiá.		
CA4.3 - Empregar algunhas estratexias adecuadas na resolución de problemas.	CA4.3 - Empregar con axuda algunhas estratexias adecuadas na resolución de problemas.		
CA4.4 - Obter posibles solucións a problemas, de forma guiada, aplicando estratexias básicas de resolución.	CA4.4 - Obter algunha solución a problemas, de forma guiada, aplicando algunha estratexia básica de resolución.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.5 - Realizar conxecturas matemáticas sinxelas investigando patróns, propiedades e relacións de forma guiada.	CA4.5 - Realizar con axuda conxecturas matemáticas sinxelas investigando patróns, propiedades e relacións de forma guiada.		
CA4.6 - Describir rutinas e actividades sinxelas da vida cotiá que se realicen paso a paso, utilizando principios básicos do pensamento computacional de forma guiada.	CA4.6 - Describir rutinas e actividades sinxelas da vida cotiá que se realicen paso a paso, utilizando principios básicos do pensamento computacional de forma guiada.		
CA4.7 - Recoñecer conexións entre os diferentes elementos matemáticos aplicando coñecementos e experiencias propios.	CA4.7 - Recoñecer algunhas conexións entre os diferentes elementos matemáticos aplicando coñecementos e experiencias propios.		
CA4.8 - Explicar ideas e procesos matemáticos sinxelos, os pasos seguidos na resolución dun problema ou os resultados matemáticos de forma verbal ou gráfica.	CA4.8 - Explicar os pasos seguidos na resolución dun problema e os resultados matemáticos de forma verbal ou gráfica.		
CA5.1 - Expresar actitudes positivas ante novos retos matemáticos, valorando o erro como unha oportunidade de aprendizaxe.	CA5.1 - Expresar actitudes positivas ante novos retos matemáticos.		
CA5.2 - Comprender as preguntas expostas a través de diferentes estratexias ou ferramentas, recoñecendo a información contida en problemas da vida cotiá.	CA5.2 - Comprender parte das preguntas expostas a través de diferentes estratexias ou ferramentas, recoñecendo a información contida en problemas da vida cotiá.		
CA5.3 - Empregar algunhas estratexias adecuadas na resolución de problemas.	CA5.3 - Empregar con axuda algunhas estratexias adecuadas na resolución de problemas.		
CA5.4 - Obter posibles solucións a problemas, de forma guiada, aplicando estratexias básicas de resolución.	CA5.4 - Obter algunha solución a problemas, de forma guiada, aplicando algunha estratexia básica de resolución.		
CA5.5 - Recoñecer as matemáticas presentes na vida cotiá e noutras áreas, establecendo conexións sinxelas entre elas.	CA5.5 - Recoñecer as matemáticas presentes na vida cotiá e noutras áreas, establecendo conexións sinxelas entre elas.		
CA5.6 - Recoñecer linguaxe matemática sinxela presente na vida cotiá, adquirindo un vocabulario específico básico.	CA5.6 - Adquirir parte do vocabulario específico básico da linguaxe matemática.		
CA5.7 - Explicar ideas e procesos matemáticos sinxelos, os pasos seguidos na resolución dun problema ou os resultados matemáticos de forma verbal ou gráfica.	CA5.7 - Explicar os pasos seguidos na resolución dun problema e os resultados matemáticos de forma verbal ou gráfica.		
CA6.1 - Recoñecer as emocións básicas propias ao abordar novos retos matemáticos, pedindo axuda só cando sexa necesario.	CA6.1 - Recoñecer as emocións básicas propias ao abordar novos retos matemáticos, pedindo axuda só cando sexa necesario.		
CA6.2 - Expresar actitudes positivas ante novos retos matemáticos, valorando o erro como unha oportunidade de aprendizaxe.	CA6.2 - Expresar actitudes positivas ante novos retos matemáticos.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA6.3 - Participar respectuosamente no traballo en equipo, establecendo relacións saudables baseadas no respecto, a igualdade e a resolución pacífica de conflitos.	CA6.3 - Participar respectuosamente no traballo en equipo, establecendo relacións saudables baseadas no respecto, a igualdade e a resolución pacífica de conflitos.		
CA6.4 - Aceptar a tarefa e o rol asignados no traballo en equipo, cumprindo coas responsabilidades individuais e contribuíndo á consecución dos obxectivos do grupo.	CA6.4 - Aceptar a tarefa e o rol asignados no traballo en equipo.		
CA6.5 - Realizar conxecturas matemáticas sinxelas investigando patróns, propiedades e relacións de forma guiada.	CA6.5 - Realizar con axuda conxecturas matemáticas sinxelas investigando patróns, propiedades e relacións de forma guiada.		
CA6.6 - Recoñecer conexións entre os diferentes elementos matemáticos aplicando coñecementos e experiencias propios.	CA6.6 - Recoñecer algunhas conexións entre os diferentes elementos matemáticos aplicando coñecementos e experiencias propios.		
CA6.7 - Recoñecer as matemáticas presentes na vida cotiá e noutras áreas, establecendo conexións sinxelas entre elas.	CA6.7 - Recoñecer as matemáticas presentes na vida cotiá e noutras áreas, establecendo conexións sinxelas entre elas.		
CA6.8 - Explicar ideas e procesos matemáticos sinxelos, os pasos seguidos na resolución dun problema ou os resultados matemáticos de forma verbal ou gráfica.	CA1.8 - Explicar os pasos seguidos na resolución dun problema e os resultados matemáticos de forma verbal ou gráfica.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Cálculo   - Estratexias de cálculo e reconto a partir da vivencia, manipulación e representación en situacións cotiás con cantidades ata o 99 con explicación dos procesos.   - Cantidade   - Estimación razoada de cantidades ata o 99 en problemas cotiás con estratexias variadas, descrición da idoneidade das solucións e aceptación do erro como parte do proceso de mellora.   - Composición, descomposición e equivalencias entre os números dunha cifra para descubrir propiedades e relacións entre cantidades. Explicación do proceso.   - Identificación, lectura, escritura e representación en recta numérica, ábaco, regras con obxectos cotiás de números naturais ata o 99.   - Representación dunha mesma cantidade de distintas formas (manipulativa, gráfica ou numérica) e elección da representación adecuada para cada situación, reto ou problema da vida cotiá.   - Sentido das operacións.   - Estratexias de cálculo mental de sumas e restas con números naturais ata o 99 en contextos significativos, explicación oral das estratexias seguidas e valoración do erro como parte da aprendizaxe.   - Resolución de problemas da vida cotiá de forma individual e en equipo que impliquen a comprensión da utilidade das sumas e restas e o uso de forma guiada dos procesos adecuados.   - Procesos para a resolución de problemas: interpretación e representación da situación, determinación de datos útiles, hipóteses de resolución, contraste de puntos de vista, realización de operacións, verificación e idoneidade do resultado e explicitación do proceso seguido.

Contidos

- Relacións
- Sistema de numeración de base dez para a súa aplicación na comprensión do valor posicional das cifras dos números (ata o 99) e a súa aplicación nas operacións de suma e resta.
- Comparación e ordenación de números cardinais (ata o 99) e ordinais (ata o 5º) como solución de problemas de situacións cotiás.
- Estratexias manipulativas e gráficas para relacionar as operacións de suma e resta aplicadas a contextos cotiás de forma guiada.
- Educación financeira
- Situacións de compra e venda en xogos en equipo e nas que se utilicen diferentes combinacións de moedas e billetes do sistema monetario da UE.
- Magnitude
- Construción do calendario para a comprensión das conexións entre diferentes unidades de tempo.
- Utilización das medidas de tempo no relato das súas experiencias e na xestión das emocións (tempos de espera e momentos de calma).
- Patróns
- Estratexias guiadas para a identificación das regularidades nunha colección de números, figuras ou imaxes en situacións cotiás.
- Modelo matemático
- Modelización guiada do proceso de resolución de problemas da vida cotiá con debuxos, esquemas, diagramas, material manipulativo e dramatizacións.
- Relacións e funcións
- Expresión de relacións de igualdade e desigualdade entre obxectos, números e operacións no contexto cotián e a súa translación á linguaxe matemática cos signos = e ?.
- Obtención dun dato descoñecido en relacións de igualdade sinxelas e en retos matemáticos, con comprobación de que o resultado obtido é correcto.
- Pensamento computacional
- Interpretación de algoritmos sinxelos en situacións cotiás (rutinas diarias, instrucións por pasos ou fases ordenadas) con emprego de estratexias básicas guiadas.
- Organización e análise de datos
- Reconto de datos da vida cotiá (temporais, meteorolóxicos, persoais e escolares) para representar manipulativa e graficamente o resultado, mediante recursos variados como obxectos cotiás, imaxes, regras, policubos, encaixables, bloques, pezas de construción.
- Resolución de problemas en equipo relacionados co contexto próximo mediante o emprego de estratexias manipulativas para a recollida, clasificación, reconto de datos cualitativos en mostras pequenas e representación dos datos obtidos no reconto mediante gráficos estatísticos sinxelos.
- Incerteza
- Crenzas, actitudes e emocións
- Clasificación e organización de imaxes de emocións como instrumento para identificar e recoller as emocións da aula ante as matemáticas.
- Comprensión das emocións e técnicas de xestión a través de relatos de manexo de diversas situacións emocionais relacionadas coas matemáticas.
- Os xogos matemáticos individuais en formato dixital, impreso e manipulativo como adestramento da perseveranza,

Contidos
- confianza nas propias posibilidades e a superación persoal.   - Os enigmas, adiviñas e retos matemáticos para incrementar a creatividade, curiosidade e gusto polas matemáticas.   - Traballo en equipos heteroxéneos, mixtos e diversos: inclusión, respecto e diversidade   - Identificación no propio traballo en equipo de actitudes inclusivas e non discriminatorias durante a realización das tarefas matemáticas.   - Os equipos colaborativos e cooperativos: responsabilidade individual, interdependencia positiva, repartición equitativa e rotatoria de roles, respecto polas contribucións de todas as persoas membros do equipo.   - Estratexias guiadas de organización do traballo en equipo para xestionar o tempo e a realización das tarefas.   - Recoñecemento de mulleres e homes no ámbito matemático ao longo da historia como mecanismo de construción dunha identidade positiva propia.

UD	Título da UD	Duración
2	FACEMOS PLANOS E CONSTRUIMOS	29

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.7 - Recoñecer as matemáticas presentes na vida cotiá e noutras áreas, establecendo conexións sinxelas entre elas.	CA1.7 - Recoñecer as matemáticas presentes na vida cotiá e noutras áreas, establecendo conexións sinxelas entre elas.	TI	100
CA2.1 - Aceptar a tarefa e rol asignado no traballo en equipo, cumprindo coas responsabilidades individuais e contribuíndo á consecución dos obxectivos do grupo.	CA2.1 - Aceptar a tarefa e o rol asignados no traballo en equipo.		
CA2.2 - Obter posibles solucións a problemas, de forma guiada, aplicando estratexias básicas de resolución.	CA2.2 - Obter algunha solución a problemas, de forma guiada, aplicando algunha estratexia básica de resolución.		
CA2.3 - Describir verbalmente a idoneidade das solucións dun problema a partir das preguntas previamente expostas.	CA2.3 - Describir verbalmente, con axuda, a idoneidade das solucións dun problema a partir das preguntas previamente expostas.		
CA2.4 - Dar exemplos de problemas a partir de situacións cotiás que se resolven matematicamente.	CA2.4 - Dar exemplos de problemas a partir de situacións cotiás que se resolven matematicamente.		
CA2.5 - Recoñecer conexións entre os diferentes elementos matemáticos aplicando coñecementos e experiencias propios.	CA2.5 - Recoñecer algunhas conexións entre os diferentes elementos matemáticos aplicando coñecementos e experiencias propios.		
CA2.6 - Recoñecer as matemáticas presentes na vida cotiá e noutras áreas, establecendo conexións sinxelas entre elas.	CA2.6 - Recoñecer as matemáticas presentes na vida cotiá e noutras áreas, establecendo conexións sinxelas entre elas.		
CA2.7 - Recoñecer linguaxe matemática sinxela presente na vida cotiá, adquirindo un vocabulario específico básico.	CA2.7 - Adquirir parte do vocabulario específico básico da linguaxe matemática.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.8 - Explicar ideas e procesos matemáticos sinxelos, os pasos seguidos na resolución dun problema ou os resultados matemáticos de forma verbal ou gráfica.	CA2.8 - Explicar os pasos seguidos na resolución dun problema e os resultados matemáticos de forma verbal ou gráfica.		
CA3.1 - Participar respectuosamente no traballo en equipo, establecendo relacións saudables baseadas no respecto, a igualdade e a resolución pacífica de conflitos.	CA3.1 - Participar respectuosamente no traballo en equipo, establecendo relacións saudables baseadas no respecto, a igualdade e a resolución pacífica de conflitos.		
CA3.2 - Realizar conxecturas matemáticas sinxelas investigando patróns, propiedades e relacións de forma guiada.	CA3.2 - Realizar con axuda conxecturas matemáticas sinxelas investigando patróns, propiedades e relacións de forma guiada.		
CA3.3 - Describir rutinas e actividades sinxelas da vida cotiá que se realicen paso a paso, utilizando principios básicos do pensamento computacional de forma guiada.	CA3.3 - Describir rutinas e actividades sinxelas da vida cotiá que se realicen paso a paso, utilizando principios básicos do pensamento computacional de forma guiada.		
CA3.4 - Recoñecer conexións entre os diferentes elementos matemáticos aplicando coñecementos e experiencias propios.	CA3.4 - Recoñecer algunhas conexións entre os diferentes elementos matemáticos aplicando coñecementos e experiencias propios.		
CA3.5 - Recoñecer as matemáticas presentes na vida cotiá e noutras áreas, establecendo conexións sinxelas entre elas.	CA3.5 - Recoñecer as matemáticas presentes na vida cotiá e noutras áreas, establecendo conexións sinxelas entre elas.		
CA3.6 - Recoñecer linguaxe matemática sinxela presente na vida cotiá, adquirindo un vocabulario específico básico.	CA3.6 - Adquirir parte do vocabulario específico básico da linguaxe matemática.		
CA3.7 - Explicar, ideas e procesos matemáticos sinxelos, os pasos seguidos na resolución dun problema ou os resultados matemáticos de forma verbal ou gráfica.	CA3.7 - Explicar os pasos seguidos na resolución dun problema e os resultados matemáticos de forma verbal ou gráfica.		
CA5.1 - Expresar actitudes positivas ante novos retos matemáticos, valorando o erro como unha oportunidade de aprendizaxe.	CA5.1 - Expresar actitudes positivas ante novos retos matemáticos.		
CA5.3 - Empregar algunhas estratexias adecuadas na resolución de problemas.	CA5.3 - Empregar con axuda algunhas estratexias adecuadas na resolución de problemas.		
CA5.4 - Obter posibles solucións a problemas, de forma guiada, aplicando estratexias básicas de resolución.	CA5.4 - Obter algunha solución a problemas, de forma guiada, aplicando algunha estratexia básica de resolución.		
CA6.1 - Recoñecer as emocións básicas propias ao abordar novos retos matemáticos, pedindo axuda só cando sexa necesario.	CA6.1 - Recoñecer as emocións básicas propias ao abordar novos retos matemáticos, pedindo axuda só cando sexa necesario.		
CA6.2 - Expresar actitudes positivas ante novos retos matemáticos, valorando o erro como unha oportunidade de aprendizaxe.	CA6.2 - Expresar actitudes positivas ante novos retos matemáticos.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA6.3 - Participar respectuosamente no traballo en equipo, establecendo relacións saudables baseadas no respecto, a igualdade e a resolución pacífica de conflitos.	CA6.3 - Participar respectuosamente no traballo en equipo, establecendo relacións saudables baseadas no respecto, a igualdade e a resolución pacífica de conflitos.		
CA6.4 - Aceptar a tarefa e o rol asignados no traballo en equipo, cumprindo coas responsabilidades individuais e contribuíndo á consecución dos obxectivos do grupo.	CA6.4 - Aceptar a tarefa e o rol asignados no traballo en equipo.		
CA6.5 - Realizar conxecturas matemáticas sinxelas investigando patróns, propiedades e relacións de forma guiada.	CA6.5 - Realizar con axuda conxecturas matemáticas sinxelas investigando patróns, propiedades e relacións de forma guiada.		
CA6.6 - Recoñecer conexións entre os diferentes elementos matemáticos aplicando coñecementos e experiencias propios.	CA6.6 - Recoñecer algunhas conexións entre os diferentes elementos matemáticos aplicando coñecementos e experiencias propios.		
CA6.7 - Recoñecer as matemáticas presentes na vida cotiá e noutras áreas, establecendo conexións sinxelas entre elas.	CA6.7 - Recoñecer as matemáticas presentes na vida cotiá e noutras áreas, establecendo conexións sinxelas entre elas.		
CA6.8 - Explicar ideas e procesos matemáticos sinxelos, os pasos seguidos na resolución dun problema ou os resultados matemáticos de forma verbal ou gráfica.	CA6.8 - Explicar os pasos seguidos na resolución dun problema e os resultados matemáticos de forma verbal ou gráfica.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Sentido das operacións.   - Procesos para a resolución de problemas: interpretación e representación da situación, determinación de datos útiles, hipóteses de resolución, contraste de puntos de vista, realización de operacións, verificación e idoneidade do resultado e explicitación do proceso seguido.   - Magnitude   - Identificación e exemplificación de características mensurables dos obxectos (lonxitude, masa, capacidade), distancias e tempos mediante a observación da realidade próxima.   - Identificación de unidades non convencionais (palmo, pé, paso, cullerada, puñado, chisco) presentes no seu contexto próximo.   - Identificación de unidades convencionais (metro, centímetro, quilogramo, gramo, litro) presentes no seu contexto vivencial.   - Medición   - Medición individual e en equipo para experimentar con medidas non convencionais mediante repetición da mesma unidade en situacións diversas da vida cotiá.   - Medición individual e en equipo con instrumentos non convencionais e convencionais (regras, cintas métricas, balanzas, xerras graduadas, calendarios, reloxos) para resolver problemas cotiáns e achegarse á medición eficaz. Explicación verbal e gráfica do proceso seguido: selección de instrumento, precisión na medida e uso correcto de unidades.   - Estimación e relacións

Contidos

- Resolución de problemas cotiáns que requiran estratexias de comparación directa e ordenación de medidas da mesma magnitude. Explicación oral do proceso seguido e da estratexia usada.
- Estimación de medidas (distancias, alturas, masas, capacidades) por comparación directa con outras medidas en contextos de resolución de problemas cotiáns, análises dos acertos e dos erros como parte do proceso de aprendizaxe.
- Figuras xeométricas de dúas e tres dimensións
- Identificación en contextos próximos do punto xeométrico, liñas abertas e pechadas, liñas rectas e curvas.
- Descrición de obxectos cotiáns cun vocabulario xeométrico básico referido a figuras sinxelas (triángulo cadrado, rectángulo e círculo) e os seus elementos (lados e vértices).
- Experimentación lúdica con figuras e elementos xeométricos para buscar regularidades, descubrir propiedades, comparar, compoñer, descompoñer e clasificar mediante materiais manipulables (xeoplanos, bloques xeométricos, mosaico de petiscos), con adestramento da constancia, perseveranza ante os retos e interese por descubrir.
- Construción individual e en equipo de figuras xeométricas sinxelas con recursos funxibles e non funxibles como pezas de construción, bloques, xeoplanos, xogos de figuras...
- Localización e sistemas de representación
- Representación sinxela, desde a propia vivencia e a través do xogo, da localización persoal ou de obxectos no espazo físico cotián e os seus movementos con contraste en equipo dos resultados.
- Descrición de posicións e movementos de obxectos e persoas no espazo con relación a un mesmo ou a puntos de referencia co vocabulario adecuado (arriba, abaixo, diante, detrás, preto, lonxe, á beira). Interpretación de mensaxes que conteñan esa información espacial con contraste en equipo dos datos e emprego do xogo como recurso.
- Visualización, razoamento e modelización xeométrica
- Construción de modelos sinxelos a partir de figuras xeométricas dadas.
- Recoñecemento de elementos, figuras e relacións xeométricas na arte, contorna física, xogos e planos do seu contexto próximo.
- Organización e análise de datos
- Reconto de datos da vida cotiá (temporais, meteorolóxicos, persoais e escolares) para representar manipulativa e graficamente o resultado, mediante recursos variados como obxectos cotiáns, imaxes, regras, policubos, encaixables, bloques, pezas de construción
- Resolución de problemas en equipo relacionados co contexto próximo mediante o emprego de estratexias manipulativas para a recollida, clasificación, reconto de datos cualitativos en mostras pequenas e representación dos datos obtidos no reconto mediante gráficos estatísticos sinxelos.
- Crenzas, actitudes e emocións
- Clasificación e organización de imaxes de emocións como instrumento para identificar e recoller as emocións da aula ante as matemáticas.
- Comprensión das emocións e técnicas de xestión a través de relatos de manexo de diversas situacións emocionais relacionadas coas matemáticas.
- Os xogos matemáticos individuais en formato dixital, impreso e manipulativo como adestramento da perseveranza, confianza nas propias posibilidades e a superación persoal.
- Os enigmas, adiviñas e retos matemáticos para incrementar a creatividade, curiosidade e gusto polas matemáticas.
- Traballo en equipos heteroxéneos, mixtos e diversos: inclusión, respecto e diversidade
- Identificación no propio traballo en equipo de actitudes inclusivas e non discriminatorias durante a realización das tarefas matemáticas.

Contidos
- Os equipos colaborativos e cooperativos: responsabilidade individual, interdependencia positiva, repartición equitativa e rotatoria de roles, respecto polas contribucións de todas as persoas membros do equipo.   - Estratexias guiadas de organización do traballo en equipo para xestionar o tempo e a realización das tarefas.   - Recoñecemento de mulleres e homes no ámbito matemático ao longo da historia como mecanismo de construción dunha identidade positiva propia.

UD	Título da UD	Duración
3	VOU AO MERCADO	23

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.7 - Recoñecer as matemáticas presentes na vida cotiá e noutras áreas, establecendo conexións sinxelas entre elas.	Recoñecer as matemáticas presentes na vida cotiá e noutras áreas, establecendo conexións sinxelas entre elas.	TI	100
CA2.1 - Aceptar a tarefa e rol asignado no traballo en equipo, cumprindo coas responsabilidades individuais e contribuíndo á consecución dos obxectivos do grupo.	CA2.1 - Aceptar a tarefa e o rol asignados no traballo en equipo.		
CA2.2 - Obter posibles solucións a problemas, de forma guiada, aplicando estratexias básicas de resolución.	CA2.2 - Obter algunha solución a problemas, de forma guiada, aplicando algunha estratexia básica de resolución.		
CA2.3 - Describir verbalmente a idoneidade das solucións dun problema a partir das preguntas previamente expostas.	CA2.3 - Describir verbalmente, con axuda, a idoneidade das solucións dun problema a partir das preguntas previamente expostas.		
CA2.4 - Dar exemplos de problemas a partir de situacións cotiás que se resolven matematicamente.	CA2.4 - Dar exemplos de problemas a partir de situacións cotiás que se resolven matematicamente.		
CA2.5 - Recoñecer conexións entre os diferentes elementos matemáticos aplicando coñecementos e experiencias propios.	CA2.5 - Recoñecer algunhas conexións entre os diferentes elementos matemáticos aplicando coñecementos e experiencias propios.		
CA2.6 - Recoñecer as matemáticas presentes na vida cotiá e noutras áreas, establecendo conexións sinxelas entre elas.	CA2.6 - Recoñecer as matemáticas presentes na vida cotiá e noutras áreas, establecendo conexións sinxelas entre elas.		
CA2.7 - Recoñecer linguaxe matemática sinxela presente na vida cotiá, adquirindo un vocabulario específico básico.	CA2.7 - Adquirir parte do vocabulario específico básico da linguaxe matemática.		
CA2.8 - Explicar ideas e procesos matemáticos sinxelos, os pasos seguidos na resolución dun problema ou os resultados matemáticos de forma verbal ou gráfica.	CA2.8 - Explicar os pasos seguidos na resolución dun problema e os resultados matemáticos de forma verbal ou gráfica.		
CA3.1 - Participar respectuosamente no traballo en equipo, establecendo relacións saudables baseadas no respecto, a igualdade e a resolución pacífica de conflitos.	CA3.1 - Participar respectuosamente no traballo en equipo, establecendo relacións saudables baseadas no respecto, a igualdade e a resolución pacífica de conflitos.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.2 - Realizar conxecturas matemáticas sinxelas investigando patróns, propiedades e relacións de forma guiada.	CA3.2 - Realizar con axuda conxecturas matemáticas sinxelas investigando patróns, propiedades e relacións de forma guiada.		
CA3.3 - Describir rutinas e actividades sinxelas da vida cotiá que se realicen paso a paso, utilizando principios básicos do pensamento computacional de forma guiada.	CA3.3 - Describir rutinas e actividades sinxelas da vida cotiá que se realicen paso a paso, utilizando principios básicos do pensamento computacional de forma guiada.		
CA3.4 - Recoñecer conexións entre os diferentes elementos matemáticos aplicando coñecementos e experiencias propios.	CA3.4 - Recoñecer algunhas conexións entre os diferentes elementos matemáticos aplicando coñecementos e experiencias propios.		
CA3.5 - Recoñecer as matemáticas presentes na vida cotiá e noutras áreas, establecendo conexións sinxelas entre elas.	CA3.5 - Recoñecer as matemáticas presentes na vida cotiá e noutras áreas, establecendo conexións sinxelas entre elas.		
CA3.6 - Recoñecer linguaxe matemática sinxela presente na vida cotiá, adquirindo un vocabulario específico básico.	CA3.6 - Adquirir parte do vocabulario específico básico da linguaxe matemática.		
CA3.7 - Explicar, ideas e procesos matemáticos sinxelos, os pasos seguidos na resolución dun problema ou os resultados matemáticos de forma verbal ou gráfica.	CA3.7 - Explicar os pasos seguidos na resolución dun problema e os resultados matemáticos de forma verbal ou gráfica.		
CA6.1 - Recoñecer as emocións básicas propias ao abordar novos retos matemáticos, pedindo axuda só cando sexa necesario.	CA6.1 - Recoñecer as emocións básicas propias ao abordar novos retos matemáticos, pedindo axuda só cando sexa necesario.		
CA6.2 - Expresar actitudes positivas ante novos retos matemáticos, valorando o erro como unha oportunidade de aprendizaxe.	CA6.2 - Expresar actitudes positivas ante novos retos matemáticos.		
CA6.3 - Participar respectuosamente no traballo en equipo, establecendo relacións saudables baseadas no respecto, a igualdade e a resolución pacífica de conflitos.	CA6.3 - Participar respectuosamente no traballo en equipo, establecendo relacións saudables baseadas no respecto, a igualdade e a resolución pacífica de conflitos.		
CA6.4 - Aceptar a tarefa e o rol asignados no traballo en equipo, cumprindo coas responsabilidades individuais e contribuíndo á consecución dos obxectivos do grupo.	CA6.4 - Aceptar a tarefa e o rol asignados no traballo en equipo.		
CA6.5 - Realizar conxecturas matemáticas sinxelas investigando patróns, propiedades e relacións de forma guiada.	CA6.5 - Realizar con axuda conxecturas matemáticas sinxelas investigando patróns, propiedades e relacións de forma guiada.		
CA6.6 - Recoñecer conexións entre os diferentes elementos matemáticos aplicando coñecementos e experiencias propios.	CA6.6 - Recoñecer algunhas conexións entre os diferentes elementos matemáticos aplicando coñecementos e experiencias propios.		
CA6.7 - Recoñecer as matemáticas presentes na vida cotiá e noutras áreas, establecendo conexións sinxelas entre elas.	CA6.7 - Recoñecer as matemáticas presentes na vida cotiá e noutras áreas, establecendo conexións sinxelas entre elas.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA6.8 - Explicar ideas e procesos matemáticos sinxelos, os pasos seguidos na resolución dun problema ou os resultados matemáticos de forma verbal ou gráfica.	CA6.8 - Explicar os pasos seguidos na resolución dun problema e os resultados matemáticos de forma verbal ou gráfica.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Educación financeira   - Situacións de compra e venda en xogos en equipo e nas que se utilicen diferentes combinacións de moedas e billetes do sistema monetario da UE.   - Magnitude   - Identificación e exemplificación de características mensurables dos obxectos (lonxitude, masa, capacidade), distancias e tempos mediante a observación da realidade próxima.   - Identificación de unidades convencionais (metro, centímetro, quilogramo, gramo, litro) presentes no seu contexto vivencial.   - Identificación, ordenación e clasificación das unidades de medida do tempo (ano, estación, mes, semana, día e hora) en situacións cotiás persoais e sociais.   - Construción do calendario para a comprensión das conexións entre diferentes unidades de tempo.   - Utilización das medidas de tempo no relato das súas experiencias e na xestión das emocións (tempos de espera e momentos de calma).   - Medición   - Medición individual e en equipo con instrumentos non convencionais e convencionais (regras, cintas métricas, balanzas, xerras graduadas, calendarios, reloxos) para resolver problemas cotiás e achegarse á medición eficaz. Explicación verbal e gráfica do proceso seguido: selección de instrumento, precisión na medida e uso correcto de unidades.   - Estimación e relacións   - Resolución de problemas cotiás que requiran estratexias de comparación directa e ordenación de medidas da mesma magnitude. Explicación oral do proceso seguido e da estratexia usada.   - Estimación de medidas (distancias, alturas, masas, capacidades) por comparación directa con outras medidas en contextos de resolución de problemas cotiás, análises dos acertos e dos erros como parte do proceso de aprendizaxe.   - Figuras xeométricas de dúas e tres dimensións   - Identificación en contextos próximos do punto xeométrico, liñas abertas e pechadas, liñas rectas e curvas.   - Descrición de obxectos cotiás cun vocabulario xeométrico básico referido a figuras sinxelas (triángulo cadrado, rectángulo e círculo) e os seus elementos (lados e vértices).   - Experimentación lúdica con figuras e elementos xeométricos para buscar regularidades, descubrir propiedades, comparar, compoñer, descompoñer e clasificar mediante materiais manipulables (xeoplanos, bloques xeométricos, mosaico de petiscos), con adestramento da constancia, perseveranza ante os retos e interese por descubrir.   - Construción individual e en equipo de figuras xeométricas sinxelas con recursos funxibles e non funxibles como pezas de construción, bloques, xeoplanos, xogos de figuras...   - Localización e sistemas de representación   - Representación sinxela, desde a propia vivencia e a través do xogo, da localización persoal ou de obxectos no espazo físico cotián e os seus movementos con contraste en equipo dos resultados.

Contidos

- Descrición de posicións e movementos de obxectos e persoas no espazo con relación a un mesmo ou a puntos de referencia co vocabulario adecuado (arriba, abaixo, diante, detrás, preto, lonxe, á beira). Interpretación de mensaxes que conteñan esa información espacial con contraste en equipo dos datos e emprego do xogo como recurso.
- Visualización, razoamento e modelización xeométrica
- Construción de modelos sinxelos a partir de figuras xeométricas dadas.
- Recoñecemento de elementos, figuras e relacións xeométricas na arte, contorna física, xogos e planos do seu contexto próximo.
- Crenzas, actitudes e emocións
- Clasificación e organización de imaxes de emocións como instrumento para identificar e recoller as emocións da aula ante as matemáticas.
- Comprensión das emocións e técnicas de xestión a través de relatos de manexo de diversas situacións emocionais relacionadas coas matemáticas.
- Os xogos matemáticos individuais en formato dixital, impreso e manipulativo como adestramento da perseveranza, confianza nas propias posibilidades e a superación persoal.
- Os enigmas, adiviñas e retos matemáticos para incrementar a creatividade, curiosidade e gusto polas matemáticas.
- Traballo en equipos heteroxéneos, mixtos e diversos: inclusión, respecto e diversidade
- Identificación no propio traballo en equipo de actitudes inclusivas e non discriminatorias durante a realización das tarefas matemáticas.
- Os equipos colaborativos e cooperativos: responsabilidade individual, interdependencia positiva, repartición equitativa e rotatoria de roles, respecto polas contribucións de todas as persoas membros do equipo.
- Estratexias guiadas de organización do traballo en equipo para xestionar o tempo e a realización das tarefas.
- Recoñecemento de mulleres e homes no ámbito matemático ao longo da historia como mecanismo de construción dunha identidade positiva propia.

UD	Título da UD	Duración
4	CANTA AUGA HAI?	18

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.2 - Obter posibles solucións a problemas, de forma guiada, aplicando estratexias básicas de resolución.	Obter posibles solucións a problemas, de forma guiada, aplicando estratexias básicas de resolución.	TI	100
CA2.6 - Recoñecer as matemáticas presentes na vida cotiá e noutras áreas, establecendo conexións sinxelas entre elas.	Recoñecer as matemáticas presentes na vida cotiá e noutras áreas, establecendo conexións sinxelas entre elas.		
CA5.1 - Expresar actitudes positivas ante novos retos matemáticos, valorando o erro como unha oportunidade de aprendizaxe.	CA5.1 - Expresar actitudes positivas ante novos retos matemáticos.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.2 - Comprender as preguntas expostas a través de diferentes estratexias ou ferramentas, recoñecendo a información contida en problemas da vida cotiá.	CA5.2 - Comprender parte das preguntas expostas a través de diferentes estratexias ou ferramentas, recoñecendo a información contida en problemas da vida cotiá.		
CA5.3 - Empregar algunhas estratexias adecuadas na resolución de problemas.	CA5.3 - Empregar con axuda algunhas estratexias adecuadas na resolución de problemas.		
CA5.4 - Obter posibles solucións a problemas, de forma guiada, aplicando estratexias básicas de resolución.	CA5.4 - Obter algunha solución a problemas, de forma guiada, aplicando algunha estratexia básica de resolución.		
CA5.5 - Recoñecer as matemáticas presentes na vida cotiá e noutras áreas, establecendo conexións sinxelas entre elas.	CA5.5 - Recoñecer as matemáticas presentes na vida cotiá e noutras áreas, establecendo conexións sinxelas entre elas.		
CA5.6 - Recoñecer linguaxe matemática sinxela presente na vida cotiá, adquirindo un vocabulario específico básico.	CA5.6 - Adquirir parte do vocabulario específico básico da linguaxe matemática.		
CA5.7 - Explicar ideas e procesos matemáticos sinxelos, os pasos seguidos na resolución dun problema ou os resultados matemáticos de forma verbal ou gráfica.	CA5.7 - Explicar os pasos seguidos na resolución dun problema e os resultados matemáticos de forma verbal ou gráfica.		
CA6.1 - Recoñecer as emocións básicas propias ao abordar novos retos matemáticos, pedindo axuda só cando sexa necesario.	CA6.1 - Recoñecer as emocións básicas propias ao abordar novos retos matemáticos, pedindo axuda só cando sexa necesario.		
CA6.2 - Expresar actitudes positivas ante novos retos matemáticos, valorando o erro como unha oportunidade de aprendizaxe.	CA6.2 - Expresar actitudes positivas ante novos retos matemáticos.		
CA6.3 - Participar respectuosamente no traballo en equipo, establecendo relacións saudables baseadas no respecto, a igualdade e a resolución pacífica de conflitos.	CA6.3 - Participar respectuosamente no traballo en equipo, establecendo relacións saudables baseadas no respecto, a igualdade e a resolución pacífica de conflitos.		
CA6.4 - Aceptar a tarefa e o rol asignados no traballo en equipo, cumprindo coas responsabilidades individuais e contribuíndo á consecución dos obxectivos do grupo.	CA6.4 - Aceptar a tarefa e o rol asignados no traballo en equipo.		
CA6.5 - Realizar conxecturas matemáticas sinxelas investigando patróns, propiedades e relacións de forma guiada.	CA6.5 - Realizar con axuda conxecturas matemáticas sinxelas investigando patróns, propiedades e relacións de forma guiada.		
CA6.6 - Recoñecer conexións entre os diferentes elementos matemáticos aplicando coñecementos e experiencias propios.	CA6.6 - Recoñecer algunhas conexións entre os diferentes elementos matemáticos aplicando coñecementos e experiencias propios.		
CA6.7 - Recoñecer as matemáticas presentes na vida cotiá e noutras áreas, establecendo conexións sinxelas entre elas.	CA6.7 - Recoñecer as matemáticas presentes na vida cotiá e noutras áreas, establecendo conexións sinxelas entre elas.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA6.8 - Explicar ideas e procesos matemáticos sinxelos, os pasos seguidos na resolución dun problema ou os resultados matemáticos de forma verbal ou gráfica.	CA6.8 - Explicar os pasos seguidos na resolución dun problema e os resultados matemáticos de forma verbal ou gráfica.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Magnitude   - Identificación e exemplificación de características mensurables dos obxectos (lonxitude, masa, capacidade), distancias e tempos mediante a observación da realidade próxima.   - Identificación de unidades convencionais (metro, centímetro, quilogramo, gramo, litro) presentes no seu contexto vivencial.   - Medición   - Medición individual e en equipo para experimentar con medidas non convencionais mediante repetición da mesma unidade en situacións diversas da vida cotiá.   - Medición individual e en equipo con instrumentos non convencionais e convencionais (regras, cintas métricas, balanzas, xerras graduadas, calendarios, reloxos) para resolver problemas cotiáns e achegarse á medición eficaz. Explicación verbal e gráfica do proceso seguido: selección de instrumento, precisión na medida e uso correcto de unidades.   - Estimación e relacións   - Resolución de problemas cotiáns que requiran estratexias de comparación directa e ordenación de medidas da mesma magnitude. Explicación oral do proceso seguido e da estratexia usada.   - Estimación de medidas (distancias, alturas, masas, capacidades) por comparación directa con outras medidas en contextos de resolución de problemas cotiáns, análises dos acertos e dos erros como parte do proceso de aprendizaxe.   - Organización e análise de datos   - Reconto de datos da vida cotiá (temporais, meteorolóxicos, persoais e escolares) para representar manipulativa e graficamente o resultado, mediante recursos variados como obxectos cotiáns, imaxes, regras, policubos, encaixables, bloques, pezas de construción.   - Resolución de problemas en equipo relacionados co contexto próximo mediante o emprego de estratexias manipulativas para a recollida, clasificación, reconto de datos cualitativos en mostras pequenas e representación dos datos obtidos no reconto mediante gráficos estatísticos sinxelos.   - Incerteza   - Distinción entre un suceso posible e imposible nun ámbito lúdico e cotián.   - Crenzas, actitudes e emocións   - Clasificación e organización de imaxes de emocións como instrumento para identificar e recoller as emocións da aula ante as matemáticas.   - Comprensión das emocións e técnicas de xestión a través de relatos de manexo de diversas situacións emocionais relacionadas coas matemáticas.   - Os xogos matemáticos individuais en formato dixital, impreso e manipulativo como adestramento da perseveranza, confianza nas propias posibilidades e a superación persoal.   - Os enigmas, adiviñas e retos matemáticos para incrementar a creatividade, curiosidade e gusto polas matemáticas.   - Traballo en equipos heteroxéneos, mixtos e diversos: inclusión, respecto e diversidade

Contidos

- Identificación no propio traballo en equipo de actitudes inclusivas e non discriminatorias durante a realización das tarefas matemáticas.
- Os equipos colaborativos e cooperativos: responsabilidade individual, interdependencia positiva, repartición equitativa e rotatoria de roles, respecto polas contribucións de todas as persoas membros do equipo.
- Estratexias guiadas de organización do traballo en equipo para xestionar o tempo e a realización das tarefas.
- Recoñecemento de mulleres e homes no ámbito matemático ao longo da historia como mecanismo de construción dunha identidade positiva propia.

4.1. Concrecións metodolóxicas

Neste curso pretendemos conseguir un desenvolvemento integral e global do alumnado, tendo sempre como referencia as competencias clave. Para logralo, levaremos a cabo unha organización espazo - temporal, onde eliminaremos as barreiras que existen entre as materias co fin de darlle un enfoque globalizado ao proceso de ensinanza aprendizaxe.

Neste sentido levaremos a cabo sesións diarias para o traballo por proxectos, nas que o alumnado se distribuirá en grupos para traballar nos cinco recantos que hai na aula (recanto das ciencias, recanto das palabras, recanto dos números, recanto das artes e recanto do xogo). Nestes recantos utilizaremos a temática de ciencias da natureza e de ciencias sociais como fío conductor das actividades dos distintos recantos.

Entendemos que este tipo de aprendizaxe facilita a adquisición das competencias clave. Ademais, parten dos intereses do alumnado, axudan a socializar, son integradores e motivadores e posibilitan un ensino globalizado e unha aprendizaxe significativa.

Por outra banda, durante cinco sesións semanais, traballaranse aspectos relacionados basicamente coa competencia matemática: cálculo, numeración, resolución de problemas; así como a introdución tamén a novas metodoloxías, como o ABN.

E co fin de darlle ese carácter interdisciplinar e globalizado tamén nos coordinaremos coas distintas especialidades (Música, Inglés, Educación Física, etc) para traballar, en ocasións, os proxectos que estean sendo desenvolvidos.

Desenvolveremos tamén o proxecto lector (sesión diaria de 30 minutos) con contos e libros de interese para o alumnado, levando a cabo a lectura diaria de múltiples formas, con diferentes xéneros, documentos, con diferentes dinámicas e en distintos espazos.

De maneira que a ESTRUCTURA DA ORGANIZACIÓN METODOLÓXICA ESPAZO-TEMPORAL, que posibilita ese desenvolvemento global do alumnado é a seguinte:

a) A hora de ler, que se desenvolverá como xa se especificou.

Faladoiro diario que lles dará a oportunidade de desenvolver a expresión oral, e no que traballaremos diferentes temáticas: fin de semana, desenvolveremos a filosofía para nenos (espírito crítico e aprender a pensar), coñecemento mutuo, interpretacións artísticas e exposicións orais. Así como tamén partindo das lecturas do proxecto lector.

específico: nestes momentos o alumnado traballará arredor dos contidos específicos das matemáticas, como se adiantou. c) Proxecto curricular

d) Recreo: que se procurará desenvolver no patio.

e) Proxectos de traballo, tarefas integradas, unidades multidisciplinares ou unidades temáticas específicas.

CARACTERÍSTICAS METODOLÓXICAS IMPORTANTES

- Nas sesións onde se desenvolven os proxectos haberá mestura de idades (1º EP e 2º EP), recuperando de novo a idea de ciclo, posibilitando a interacción e o desempeño de diferentes roles.

- Integración das TIC, que permita ao alumnado contar cos recursos tecnolóxicos e aplicacións informáticas para desenvolver os proxectos e os plans de traballo.

- Uso da biblioteca, utilizaremos recursos da biblioteca como fonte básica para o desenvolvemento dos proxectos, lecturas diarias etc.

- Plans de traballo, para realizar as actividades propostas en cada un dos recantos, que axudan ao alumnado a planificar e desenvolver as tarefas.

- Traballo en equipo do profesorado, maior coordinación entre todo o profesorado, imprescindible para deseñar e xestionar os programas e proxectos didácticos.
- Maior implicación das familias, facéndoos partícipes do traballo a desenvolver polo alumnado e establecendo canles de comunicación máis fluídas co profesorado e co centro.
- Aumento dos apoios educativos por parte dos mestres implicados para poder atender mellor as necesidades do alumnado.

En definitiva, a metodoloxía empregada busca os seguintes OBXECTIVOS:

- Desenvolver a capacidade constante de aprender.
- Ofrecer a todo o alumnado a oportunidade e a axuda necesaria para ter éxito no proceso de aprendizaxe
- Aumentar a motivación e o interese do alumnado.
- A atención da diversidade do alumnado dende unha perspectiva inclusiva.

E en canto ás FUNCIÓNS DO PROFESORADO e á súa forma de INTERVENCIÓN:

- Dar confianza e seguridade.
  - O profesorado coñecerá a cada alumno/a e depositará confianza nel ou nela.
- Fará ver a todo o alumnado todas as posibilidades que teñen e intentará facerlles sentir que son capaces de aprender con éxito.
- Axudar no proceso
  - O profesorado, tendo en conta o que cada alumno/a sabe e ten que aprender, estimularao e axudarao durante todoo proceso.
  - Impulsar a aprendizaxe autónoma
  - O profesorado por medio da súa intervención axudará ao alumnado a pensar, a facerse preguntas e atopar solucións.

É importante salientar que esta programación didáctica pode ser modificada no transcurso do curso académico xa que é importante partir do centro de interese do alumnado ou das súas necesidades, e estar abertas a calquera situación que poida acontecer no transcurso dos trimmestres, polo que a flexibilidade será un dos principios desta programación.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
- Materiais manipulativo convencional: tangram, policubos, pezas de construción, corpos xeométricos, etc
- Material manipulativo non convencional: tapóns, pompóns, depresores etc
- Material de refugallo: botellas, caixas, envases etc
- Recursos tradicionais de medición: cinta métrica, pesa, regra, reloxo etc
- Recursos tecnolóxicos e dixitais (tableta, ordenador, canón, encerado dixital, Beebot, Mblock, impresora 3D ...)
- Recursos elaborados polo profesorado (materiais xeneralmente manipulativos plastificados como por exemplo , rectas numéricas, tarxetas de números, tarxetas para relacionar, xogos adaptados, etc); pizarras para traballar diferentes contidos das matemáticas, etc
- Fichas de traballo ou de rexistro de datos
- Material funxible: cadernos dos alumnos, carpetas, lapis, lapis de cores, rotuladores, gomas, cartolinas, papel continuo, papel pinocho, papel charol, papel de seda, adhesivos, folios, ceras, pinturas, plastilina...
- Recursos da aula virtual: xogos, cancións, videos, etc
- Outros recursos didácticos: xogos de mesa (dominó, cartas, entre outro) crebacabezas, material ABN, calendarios, pizarras individuais, etc..

- Outros recursos: pelotas, aros, folletos, planos etc

O currículo da área de matemáticas fai numerosas referencias á manipulación e ao emprego de material para favorecer a comprensión dos distintos contidos que veñen reflectidos nel, polo tanto, o propio texto xa nos dá unha idea dos que deben ser empregados.

Nesta programación fórmase a clasificación anterior que pretende organizar os distintos recursos e materiais que empregaremos, se ben non pode ser considerada unha lista pechada, xa que ao longo do curso poden ser incorporados outros recursos ou materiais que faciliten a aprendizaxe.

O emprego do material require dunhas pautas para o seu uso e conservación, deberán ser asumidas e respectadas por todo o alumnado e o seu cumprimento será responsabilidade individual de cada persoa, se ben o reparto e recollida do mesmo estará incluído dentro dos roles dos equipos de traballo.

A distribución e colocación do material na aula favorecerá a accesibilidade para todo o alumnado, de tal xeito que lle resulte sinxelo collelo cando sexa necesario.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Ao inicio do curso, sobre todo durante os meses de setembro e outubro, levarase a cabo unha avaliación inicial, tanto grupal como individual, que nos diagnosticará a situación de partida así como a detección de posibles problemas en cada un dos alumnos/as. Esta avaliación realizarase a partir dos informes de escolarización anterior, de pequenas probas individuais e da observación durante as primeiras semanas. Todos estes instrumentos de avaliación teñen a finalidade de obter información sobre o grao de desenvolvemento das competencias clave.

Esta avaliación inicial será o punto de partida para a toma de decisións para o desenvolvemento do currículo nas programacións de aula e adoptar as medidas de reforzo e apoio que se consideren oportunas para cada alumna ou alumno.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	50	20	20	10	100
Táboa de indicadores	100	100	100	100	100

Criterios de cualificación:

Para a avaliación do alumnado teremos en conta as táboas especificadas anteriormente na que se lle dá un maior peso aos criterios relacionados cos coñecementos, coa comprensión, co entendemento,... e un menor peso aos relacionados coas actitudes, valores, etc co fin de facer unha valoración das aprendizaxes do alumnado ligadas aos contidos.

OS PESOS POR TRIMESTRE tendo en conta as unidades didácticas e os pesos das unidades na cualificación final serán:

1º trimestre: UNIDADE 1: 70% UNIDADE 2: 30%

2º trimestre UNIDADE 1: 70% UNIDADE 3: 30%

3º trimestre UNIDADE 1: 80% UNIDADE 4: 20%

A nota final será a acadada na 3ª avaliación entendendo que se trata de unha avaliación continua.

Criterios de recuperación:

Se nalgún momento se obtén unha calificación negativa, poñerase en marcha un programa de reforzo individualizado para ese alumno/a en cuestión, como medida ordinaria de atención á diversidade de acordo co Plan Xeral de Atención á Diversidade elaborado polo Departamento de Orientación. Dentro das medidas empregadas inclúense o reforzo educativo, o apoio de profesorado con dispoñibilidade horaria ou o apoio de profesorado especialista en Pedagogía Terapéutica e Audición e Linguaxe.

6. Medidas de atención á diversidade

En primeiro lugar queremos que os nenos e nenas sexan os protagonistas da educación e da escola e pensamos que están por encima, incluso, de todo o que supón este documento. E por suposto, para o seu desenvolvemento e a súa aprendizaxe, queremos favorecer o seu benestar, o xogo libre e momentos de desfrute, pero sen esquecer os aprendizaxes individuais e colectivos.

Os nenos e nenas son moi diversos, como xa se indicou, e, nesta diversidade, queremos favorecer unha educación personalizada e inclusiva, que teña en conta esas diferenzas individuais, os seus distintos ritmos de aprendizaxe, as competencias clave e as intelixencias múltiples, os intereses de cada neno ou nena e os seus estilos de aprendizaxe. E que cada alumno/a poida ir desenvolvendo as súas habilidades e capacidades respectando o seu propio ritmo de aprendizaxe. Consiste en facilitar aprendizaxes que se sitúen na zona de desenvolvemento próximo para permitir que os nenos e nenas poidan continuar con progresión o seu crecemento global.

Terase en conta:

- Ás familias, mantendo relación e entrevistas constantes, porque a educación dun neno depende de toda a comunidade. Coñecer mellor ao neno/a e facer aportacións positivas, chegar a compromisos e acordos, seguir unha mesma metodoloxía.
- A riqueza enorme de recursos e posibilidades de interacción co medio rural que nos permite a contorna, que ofrece a cada neno/a a posibilidade de interactuar con el, visualizar mellor e interiorizar así as súas aprendizaxes.
- Os distintos estilos de aprendizaxe á hora de interactuar na aula e planificar as actividades. Cada neno/a ten desenvolvidas unhas ou outras intelixencias (capacidade lingüística, lóxico-matemática, representación espacial, pensamento musical, uso do corpo para resolver problemas e facer cousas, comprensión dos demais individuos, comprensión de si mesmo, interacción co entorno natural). Ao mesmo tempo, se o facemos deste xeito, estamos favorecendo a integración e a inclusión de todos e cada un dos membros do grupo, potenciando as súas calidades.
- O cambio metodolóxico onde o traballo por proxectos aporta un inmenso campo de posibilidades: valorar as intelixencias individuais e explotar esas calidades, educar na empatía, como medio para unha educación inclusiva, onde ningún membro sexa rexeitado.

- MEDIDAS DE AMPLIACIÓN PARA NENOS E NENAS QUE REMATAN ANTES AS ACTIVIDADES INDIVIDUAIS

- Facer uso dos recursos materiais que hai nos distintos recantos da aula.
- Darlle a oportunidade de ser alumnos tiores de compañeiros máis lentos.
- Organizar algunha actividade onde este alumnado comparta os seus intereses co resto do grupo
- Na aula dispoñemos de dous ordenadores e tabletas, para ampliar e/ou reforzar contidos mediante xogos de todas as materias, usando en todo momento Software libre; tamén se pode aproveitar este tempo para búsqueda de información de xeito guiado, cando así se requira (se necesitamos a información para algún taller, centro de interese, transversal..).

• ALUMNADO CON RITMO DE APRENDIZAXE MÁIS LENTA

- Propor actividades variadas con distintos niveis de dificultade, estimulantes e motivadoras, integradas nas actividades que se realizan co resto do grupo.
- Aumentar as expectativas de éxito con actividades que poidan realizar, xa que o éxito ten un factor motivador para a aprendizaxe.
- Adaptar as actividades ao seu nivel.
- Utilizar espazos que nos permitan realizar un itinerario personalizado e variado para proporcionar axuda continuamente.
- Axuda entre o alumnado.

-UTILIZAR ESTRATEXIAS PARA CONTROLAR E MELLORAR A CONDUTA:

Amosando unha actitude flexible e paciente.

Actuar como un modelo de conduta reflexiva.

Evitar as recriminacións verbais, corrixir en privado e felicitar en público.

Ignorar os comportamentos e as chamadas de atención que non sexan moi molestos.

Permitir momentos de descanso, como levantarse, repartir cadernos, facer uso de recantos como o de arte ou o de ler.

Utilizar puntos para conseguir incentivos.

Establecer consignas non verbais co alumnado para advertilo do incumprimento dalgunha norma.

Evitar a acusación, ridiculización, etiquetaxe moral ou estigmatización

Anticiparse e prever situacións que poidan presentar problemas

Realizar entrevistas periódicas individuais co alumnado sobre o seguimento e motivación da conduta, que nos poden servir tamén para detectar algún tipo de acoso escolar.

Facer un seguimento do seu traballo.

Favorecer a súa integración cando a conduta é a adecuada e que os ignoren cando se portan mal.

Chegar a acordos con contratos de conduta adaptados á súa idade.

Retirar da mesa calquera obxecto que poida servir de distracción.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4
ET.1 - Educación para a convivencia	X	X	X	X
ET.2 - Educación para a saúde		X		
ET.3 - Igualdade de oportunidades entre homes e mulleres	X	X	X	X
ET.4 - Prevención e resolución de conflitos	X	X	X	X

Observacións:

O feito de traballar por proxectos permítenos tratar todos elementos dunha maneira transversal.

E sen prexuízo do seu tratamento específico nalgunhas das áreas da etapa, a comprensión de lectura, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, a competencia dixital, o fomento da creatividade, do espírito científico e do emprendemento traballaranse en todas as áreas. En todas elas promoverase a igualdade entre mulleres e homes, a educación para a paz, a educación para o consumo responsable e o desenvolvemento sostible e a educación para a saúde, incluída a afectivo-sexual. Así mesmo, prestarase especial atención á orientación educativa, á acción titorial e á educación emocional e en valores.

Promoverase a aprendizaxe da prevención e resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, así como dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto polos dereitos humanos e o rexeitamento de calquera tipo de violencia, a pluralidade e o respecto polo Estado de dereito.

Evitaranse os comportamentos, estereotipos e contidos sexistas, así como aqueles que supoñan discriminación por razón da orientación sexual ou da identidade de xénero. Así mesmo, empregarase unha linguaxe libre de prexuízos e estereotipos sexistas e que sexa non sexista nos termos establecidos legalmente.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Participación nas actividades de centro	obradoiros, conmemoracións, etc			

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Visitas culturais	virtuais ou presenciais			

Observacións:

Seguirase o especificado para o curso na PXA, sempre en función da dispoñibilidade de tempo, priorizando o desenvolvemento curricular da aula, a creatividade do alumnado e sempre que non se sobrecargue o tempo escolar nin extraescolar do docente nin o dos discentes.

Levaranse a cabo as que están previstas na Programación xeral Anual, (P.X.A.), así como as saídas ao exterior da aula e á contorna máis próximo: patio, leiras colindantes, camiño...e todas aquelas que, puntualmente se oferten ao longo do curso polo concello, ANPA, ou calquera outra entidade pública ou privada, e que poida ter interese no proceso de ensinanza-aprendizaxe do alumnado.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
A programación atende á diversidade da aula e todas as necesidades que o alumnado posúe. (Escala do 0 ao 4)
Aplicación da metodoloxía didáctica acordada no equipo didáctico a nivel de organización, recursos didácticos, etc (Escala do 0 ao 4)
- Utilización de recursos e estratexias multinivel adaptadas ao alumnado e á súa diversidade (Escala de 0 a 4)
- Uso de material manipulativo para introducir novos contidos (Escala de 0 a 4)
.- Emprego de instrumentos de avaliación adaptados á diversidade (Escala de 0 a 4)
-A programación facilitou o desenvolvemento das competencias clave no alumnado. (Escala de 0 a 4)
-As actividades que se desenvolven na aula axustáronse ás necesidades de formación do alumnado e ao establecido no currículo. (Escala de 0 a 4)
-Os proxectos desenvolvidos permitiron traballar os contidos atendendo á realidade cotiá do alumnado. (Escala de 0 a 4)
A metodoloxía que se aplica favoreceu o desenvolvemento integral do alumnado. (Escala de 0 a 4)

Descrición:

Avaliaremos trimestralmente en relación aos indicadores de logro fixados. No caso de non acadar o indicador de logro proposto, analizaremos as posibles causas e proporemos as medidas correctoras necesarias para acadalas na seguinte avaliación parcial ou, se estamos na última avaliación, para incluír na programación do vindeiro curso.

Naqueles indicadores nos que se emprega a escala de 0 a 4, no que o 0 será o valor mínimo e o 4 será o valor máximo.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Avaliaremos trimestralmente a temporalización prevista na programación. No caso de non cumprir esta temporalización, analizaremos as posibles causas e proporemos as medidas correctoras necesarias para acadar a temporalización prevista na seguinte avaliación ou, se estamos na última avaliación, para incluír as modificacións necesarias na programación do vindeiro curso.

Dentro das razóns reais que deberemos analizar para saber o porqué non somos capaces de manter a temporalización prevista, son, entre outros, os seguintes:

- Número e duración das actividades propostas.
- Nivel de dificultade das actividades propostas.
- Interese e motivación do alumnado
- Tipo de actividades propostas.
- Existencia de efemérides.
- Medidas de atención á diversidade previstas.
- Participación en programas externos.
- Metodoloxía que se aplica.

Por iso, consideraremos o seguinte:

- Antes de iniciar o curso adaptando a programación ás características do alumnado.
- Durante o curso a través dun procedemento de avaliación semanal por parte dos titores e especialistas en xuntanzas de seguimentos dos proxectos didácticos que nas programacións se integran.
- Ao remate do curso a través dun proceso de reflexión individual e colectivo que integre sempre a evolución do rendemento académico do alumnado e a súa evolución ao longo do curso.

9. Outros apartados